

اطلاعات درس :

نام درس : فرآیند پرستاری و بررسی وضعیت سلامت

نیمسال تحصیلی : اول 1405-1404

کد درس : 19

گروه آموزشی : داخلی-جراحی

دانشکده : پرستاری دورود

مقطع تحصیلی : کارشناسی

تعداد واحد : 1/5 واحد (1 واحد نظری- 0/5 واحد عملی)

پیش نیاز درس : فیزیولوژی و اصول و مهارت های پرستاری

مدرسان درس :

ردیف	نام و نام خانوادگی	مسئول درس	سهم تدریس	ایمیل
1	مریم دلفان	مریم دلفان		Maryam.delfan93@gmail.com

هدف کلی درس :

آشنایی با روش شناسایی نیازها، مشکلات، تغییر در وضعیت عملکردی مددجو در حوزه های مختلف سلامتی از طریق معاینه فیزیکی و اخذ شرح حال و توانایی تشخیص بر اساس داده های جمع آوری شده از مددجو و خوشه بندی آنها مشکلات بالفعل و بالقوه، خطرات و قوت های مددجو در قالب تشخیص های پرستاری ناندا و آشنایی با اصول مراقبت از مددجو در قالب مراحل پنجگانه فرایند پرستاری شامل بررسی، تشخیص پرستاری، برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی اثربخشی مداخلات پرستاری.

هدف ویژه درس : (بطور کلی)

رئوس مطالب:

الف: نظری (17ساعت)

-معرفی چارچوب فرآیند پرستاری، مراحل پنج گانه بررسی،تشخیص گذاری پرستاری، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی و نحوه بکار گیری آن در مراقبت از مدجویان

-ضرورت استفاده از نظریه، مدل یا چارچوب پرستاری برای پایش وضعیت سلامت مددجو و تمایز آن با پایش وضعیت سلامت انجام شده توسط سایر رشته ها برای مثال پزشکان

-مهارت های تفکر نقادانه، استدلال تشخیصی و قضاوت بالینی و نحوه به کارگیری آنها در مراحل مختلف فرایند پرستاری
-انجام مصاحبه با مددجو و نحوه برقراری ارتباط
-گرفتن تاریخچه پرستاری از مددجو (بیمار، خانواده، جامعه)
-روش های بررسی جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی (اصول شرح حال نگاری، مصاحبه و مطالعه پرونده پزشکی یا پرونده سلامت)
-جنبه های مختلف آماده سازی مددجو، محیط و شرایط جهت انجام معاینه

--وسایل انجام معاینات دستگاه های مختلف بدن
-بررسی جامع پرستاری با مدل الگوهای سلامت عملکردی
گوردون (Gordons Functional Health Patterns) به عنوان چارچوبی برای
برای بررسی وضعیت سلامت مددجو در حوزه های سیزده گانه شامل:

-حوزه 1: ارتقای سلامت

--حوزه 2: تغذیه (معاینه دهان، دندان ها، حلق و بلع).

-حوزه 3: دفع و تبادلات (معاینه دستگاه گوارش و شکم، دستگاه ادراری و بررسی وضعیت تبادلات گازی، پالس اکسی متری، معاینه سیستم تنفسی)

-حوزه 4: فعالیت و استراحت (بررسی در بخش های عملکردی قلبی-عروقی، تنفسی، عضلانی اسکلتی و الگوی خواب)

-حوزه 5: ادراک و شناخت (بررسی سطح هوشیاری و جهت یابی، تکلم، ادراک و معاینه اعصاب مرکزی و نخاعی)

-حوزه 6: درک از خود

-حوزه 7: رابطه نقش

-حوزه 8: تطابق/تحمل استرس

-حوزه 9: اصول زندگی (اعتقادات معنوی و باورهای مذهبی، فرهنگ و...)

-حوزه 10: ایمنی/حفاظت (بررسی از نظر واکنش های حساسیتی، مخاطرات محیط، تنظیم درجه حرارت بدن، معاینه رفلکس های حفاظتی و دستگاه های حفاظتی شامل پوست و ضامم آن، حواس پنجگانه و سیستم خون ساز و غدد لنفاوی)

-حوزه 11: آسایش (بررسی الگوی درد بیمار با الگوی PQRST و مقیاس های معتبر)

-حوزه 12: رشد/تکامل (بررسی شاخص های رشد و تکامل از قبیل قد، وزن، مهارت های حرکتی و رویش دندان ها)
-نتیجه گیری از داده های جمع آوری شده به صورت تفسیر داده ها در جهت تعیین مشکل، تشخیص گذاری

-آشنایی با زبان های استاندارد پرستاری (SNL)

(Standard Nursing Language) شامل تشخیص های پرستاری

-ناندا (NANDA)، (طبقه بندی پیامدهای پرستاری (NOC) و طبقه بندی مداخلات پرستاری (NIC) و نحوه ارتباط دادن آنها در فرآیند پرستاری

-اجرا و ارزشیابی

-نحوه گزارش نویسی مبتنی بر فرآیند پرستاری با مدل SOAPIE

-ب: عملی (17 ساعت)

-فعالیت:

-با استفاده از شیوه شبیه سازی، فیلم های آموزشی، ارائه سناریو و نمایش روی مدل انسانی، نحوه انجام شرح حال نگاری، مصاحبه و معاینات به دانشجو داده می شود.

-از دانشجو درخواست می گردد که ابتدا با انجام مصاحبه و معاینه بر روی همکلاسی های خود یا بیمار نما، به تمرین آموخته های خود پرداخته و داده های برخی از سیستم های بدن و برخی از حوزه های گوردون را در پراتیک جمع آوری نموده و به پایش وضعیت سلامت آنها بپردازد.

-پس از جمع آوری داده ها، دانشجو با خوشه بندی اطلاعات مرتبط با هم مشکل یا خطر برای وقوع مشکل و قوت ها برای ارتقای تندرستی را تشخیص داده و ان را با استفاده از زبان تشخیص پرستاری ناندا، در قالب بیانیه تشخیص پرستاری تدوین می کند.

اهداف رفتاری:

در پایان این درس انتظار می رود فراگیر قادر باشد:

- 1.فرایند بررسی وضعیت سلامت را تعریف کند.
- 2.اطلاعات عینی (objective) و ذهنی (subjective) را با یکدیگر مقایسه کند.
- 3.روش گرفتن شرح حال و تاریخچه از مددجو و خانواده وی را شرح دهد.
- 4.تکنیک های انجام معاینه (مشاهده، دق، سمع و لمس) را توضیح دهد.
- 5.معاینه سیستم شکم را توضیح دهد.
- 6.معاینه سیستم تنفسی را توضیح دهد.

7. معاینه سیستم قلب و عروق را توضیح دهد.
8. معاینه سیستم عصبی را توضیح دهد.
9. معاینه سیستم عضلانی اسکلتی را توضیح دهد.
10. معاینه سیستم پوست را توضیح دهد.
11. معاینه سرو گردن را توضیح دهد.
12. تکنیک های معاینه را به طور صحیح انجام دهد.
13. شرح حال و تاریخچه مددجو را با روش صحیح اخذ کند.
14. در هنگام معاینه به طور صحیح از وسایل معاینه استفاده کند.
15. معاینه شکم را به طور صحیح انجام دهد.
16. معاینه سیستم تنفسی را به طور صحیح انجام دهد.
17. معاینه سیستم قلب و عروق را به طور صحیح انجام دهد.
18. معاینه سیستم عصبی را به طور صحیح انجام دهد.
19. معاینه پوست را به طور صحیح انجام دهد.
20. معاینه سر و گردن را به طور صحیح انجام دهد.
21. معاینه سیستم عضلانی-اسکلتی را به طور صحیح انجام دهد.
22. به تفاوت های فردی مددجویان، در هنگام بررسی و معاینه آنها احترام بگذارد.
23. به حقوق مددجویان نظیر حق حفظ حریم خصوصی و حق مطلع شدن از انجام هر پروسیجری قبل از شروع آن احترام بگذارد.

شرح کلی درس :

در این درس دانشجویان با اهمیت فرآیند پرستاری ، اصول و مراحل پنج گانه آن و زبان های استاندارد پرستاری آشنا خواهند شد و به طور عملی به آنان چگونگی انجام مصاحبه و کسب تاریخچه سلامتی و روش های متفاوت معاینه فیزیکی دستگاه های مختلف بدن آموزش داده خواهد شد و بر مبنای مدل گوردون ، با بررسی جامع پرستاری و حوزه های سیزده گانه آن در مراحل سنی مختلف آشنا می گردد.

وظایف فراگیر :

کلاس های حضوری:

❖ حضور به موقع و تمام وقت در کلاس درس

- ❖ مطالعه مطلب درسی هر جلسه قبل از تدریس
- ❖ ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در شروع یا پایان هر کلاس(کتبی یا شفاهی).
- ❖ خاموش کردن تلفن همراه در طول کلاس
- ❖ شرکت در امتحانات پایان ترم
- آموزش مجازی:**
- ❖ حضور به موقع و تمام وقت در صورت برگزاری کلاس های آنلاین و آنلاین با استفاده از نرم افزار اسکای روم و سامانه نوید
- ❖ ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در حین برگزاری کلاس
- ❖ حضور فعال و ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در تالار گفتگو
- ❖ ارائه تکالیف در تاریخ تعیین شده
- ❖ برداشت محتواهای آموزشی بارگزاری شده در موعد مقرر
- ❖ شرکت در آزمون های میان ترم
- ❖ شرکت در امتحانات پایان ترم

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

قوانین کلاس :

قوانین و مقررات کلاس:

1. **حضور به موقع:** دانشجویان موظفاند در زمان مقرر در کلاس حضور داشته باشند. تأخیر مکرر یا خروج زودهنگام بدون هماهنگی، غیبت تلقی خواهد شد.
2. **غیبت های موجه:** تنها در صورت ارائه مستندات معتبر و با رعایت سقف غیبت های مجاز مطابق آیین نامه آموزشی، غیبت ها موجه تلقی می گردند.
3. **عدم استفاده از تلفن همراه:** استفاده از گوشی همراه در طول کلاس مجاز نیست، مگر در موارد آموزشی و با اجازه مدرس.
4. **رعایت سکوت و نظم کلاس:** انجام مکالمات غیرضروری و ایجاد هرگونه بی نظمی که منجر به اختلال در روند آموزش شود، ممنوع است

منابع انگلیسی:

1. Weber, J., & Kelley, J. (2014). **Nursing in Health Assessment** (6th ed.). Philadelphia: Lippincott.
2. Seidel, H. W., et al. (2013). **Mosby's Guide to Physical Examination** (7th ed.). Philadelphia: Mosby.
3. Fuller, J., & Ayers, J. (2018). **Health Assessment: A Nursing Approach**. Philadelphia: Lippincott.
4. Seidel, H. W., et al. (2017). **Mosby's Guide to Physical Examination** (7th ed.). St. Louis: Mosby.
5. Potter, A. P., & Perry, A. G. (2016). **Fundamentals of Nursing** (5th ed.). St. Louis: Mosby.
6. Wilson, S., & Giddens, J. (2016). **Health Assessment for Nursing Practice** (2nd ed.). St. Louis: Mosby.

منابع فارسی:

- 1- بیتز باربارا ، معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال ترجمه ماینا کاوه و همکاران . تهران ؛ انتشارات نور دانش چاپ ششم 1392.
- 2- احمدی ، فضل الله و محمدی عیسی ، معاینه فیزیکی برای پرستاران ، تهران انتشارات تربیت مدرس چاپ دوم 1396.
- 3- بررسی وضعیت سلامت برای پرستاران ترجمه و تالیف دکتر طاهره نجفی قزلجه ، فاطمه محدث اردبیلی و مهدی بزرگ نژاد ، نشر جامعه نگر ، چاپ دوم 1393
- 4- سامی ، پوران ؛ معاینه فیزیکی برای پرستاران ، تهران نشر و تبلیغ بشری ؛ چاپ دوم 1389

شیوه ارائه درس: حضوری و آنلاین
بستر ارائه درس: کلاس درس و اسکای روم
روش های ارائه درس: سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ
وسایل کمک آموزشی: وایت برد - پروژکتور اسلاید

تکالیف فراگیران :

ارائه کیس ریپورت بیمارستانی بر اساس فرآیند پرستاری و معاینات
فیزیکی سیستم های مختلف بدن

ارزیابی فراگیران :

فعالیت دانشجو

.....10.....

درصد از نمره نهایی

حضور و غیاب

.....10.....

درصد از نمره نهایی

امتحان میان

.....30.....

ترم .درصد از نمره نهایی

کوئیزهای انجام

شده.....درصد

از نمره نهایی

امتحان پایان

.....50.....

ترم .درصد از نمره نهایی

نوع امتحان میان ترم:

☐ شفاهی

☐ تشریحی

☐ چند گزینه ای

☐ صحیح و غلط

☐ جور کردنی

.....سایر

نوع امتحان پایان ترم :

چند گزینه ای

صحیح و غلط

تشریحی

جور کردنی

سایر

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

جلسات درس :

ردیف	روز و تاریخ	موضوع	اهداف کلی	منابع
1	دوشنبه : 31 1404/06/ 16-14	معرفی درس و مبحث فرآیند پرستاری و مصاحبه و اخذ تاریخچه ی سلامتی	-آشنایی با مفهوم و مراحل پنج‌گانه ی فرآیند پرستاری -درک اهمیت مصاحبه و شرح حال‌گیری در جمع آوری داده‌های پرستاری -توانایی تشخیص تفاوت داده‌های ذهنی و عینی بیمار	در قسمت منابع توضیح داده شد.
2	دوشنبه : 1404/07/7 16-14	تکنیک ها و مهارت‌های معاینه جسمی	-آشنایی با اصول و ترتیب انجام معاینه فیزیکی -شناخت چهار روش اصلی معاینه (مشاهده، لمس، دق، سمع) -درک اهمیت رعایت ایمنی و حفظ حریم بیمار هنگام معاینه	در قسمت منابع توضیح داده شد.
3	دوشنبه : 14 1404/07/ 16-14	بررسی عمومی	شناسایی شاخص‌های سلامت عمومی (وضعیت ظاهری، وضعیت هوشیاری، علائم حیاتی) -توانایی ارزیابی وضعیت کلی بیمار پیش از معاینه تخصصی	در قسمت منابع توضیح داده شد.
4	دوشنبه : 21 1404/07/ 16-14	بررسی پوست، مو و ناخن	-شناسایی ساختار و عملکرد پوست، مو و ناخن -توانایی تشخیص علائم غیرطبیعی (زخم، کبودی، رنگپریدگی، بثورات)	در قسمت منابع توضیح داده شد.

5	دوشنبه : 28 1404/07/ 16-14	بررسی چشم و گوش	-آشنایی با ساختار چشم و گوش و روش‌های معاینه‌ی آن‌ها -توانایی تشخیص یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی بینایی و شنوایی	در قسمت منابع توضیح داده شد.
6	دوشنبه : 05 1404/08/ 16-14	بررسی دهان، حلق و گردن	-آشنایی با روش صحیح مشاهده‌ی دهان، حلق، غدد لنفاوی و تیروئید -توانایی تشخیص علائم عفونت یا التهاب در این نواحی	در قسمت منابع توضیح داده شد.
7	دوشنبه : 12 1404/08/ 16-14	بررسی قفسه صدری و ریه‌ها	-شناخت ساختمان و عملکرد دستگاه تنفس -انجام صحیح مشاهده، لمس، دق و سمع قفسه‌ی سینه	در قسمت منابع توضیح داده شد.
8	دوشنبه : 19 1404/08/ 16-14	بررسی قلب و عروق	-شناسایی نواحی اصلی قلب و عروق برای سمع و لمس -تشخیص صداهای طبیعی و غیرطبیعی قلب	در قسمت منابع توضیح داده شد.
9	دوشنبه : 1404/08/26 16-14	بررسی شکم	-آشنایی با ترتیب صحیح معاینه شکم (مشاهده، سمع، دق، لمس) -تشخیص صداهای طبیعی و غیرطبیعی روده‌ای	در قسمت منابع توضیح داده شد.
10	دوشنبه : 26 1404/08/ 16-14	بررسی عضلانی اسکلتی سیستم	-بررسی وضعیت قامت و حرکت مفاصل -تشخیص علائم ضعف عضلانی، درد و محدودیت حرکتی	در قسمت منابع توضیح داده شد.
11	دوشنبه : 03 1404/09/ 16-14	بررسی عصبی سیستم	-آشنایی با روش‌های ارزیابی سطح هوشیاری، حرکات غیرارادی و رفلکس‌ها -شناسایی علائم اختلالات عصبی در بیماران	در قسمت منابع توضیح داده شد.
12	دوشنبه : 1404/09/10 16-14	معاینه عملی پوست، چشم، گوش و حلق و بینی بر اساس سناریو	• به‌کارگیری مهارت‌های عملی در بررسی پوست و ضمام آن، چشم، گوش، حلق و بینی.	در قسمت منابع توضیح داده شد.

	• توانایی تشخیص یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی در این نواحی از بدن.			
13	دوشنبه: 17 1404/09/ 16-14	معاینه عملی سیستم قلب و عروق و تنفس بر اساس سناریو	• انجام ارزیابی دقیق قفسه سینه، قلب و ریه‌ها از طریق مشاهده، لمس، دق و سمع. • شناسایی صداهای طبیعی و غیرطبیعی قلب و ریه‌ها.	در قسمت منابع توضیح داده شد.
14	دوشنبه: 24 1404/09/ 16-14	معاینه عملی سیستم گوارش و شکم و سیستم عضلانی اسکلتی بر اساس سناریو	• توانایی انجام معاینه شکم و سیستم حرکتی با رعایت ترتیب منطقی معاینه. • شناسایی علائم درد، اتساع، یا محدودیت حرکتی در مفاصل.	در قسمت منابع توضیح داده شد.
15	دوشنبه: 01 1404/10/ 16-14	معاینه عملی سیستم اعصاب	• ارزیابی سطح هوشیاری، رفلکس‌ها، و هماهنگی حرکتی بیمار. • شناسایی اختلالات عصبی از طریق معاینه فیزیکی و مصاحبه.	در قسمت منابع توضیح داده شد.
16	دوشنبه: 08 1404/10/ 16-14	امتحان بخش عملی در پراتیک	- ارزیابی مهارت‌های عملی دانشجو در شرح حال‌گیری و معاینات سیستم‌های مختلف بدن	در قسمت منابع توضیح داده شد.